

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO ZA ŠOLSKO LETO 2011/2012

kot priloga Poročila o realizaciji Letnega delovnega načrta
za šolsko leto 2011/2012

Vsebina

1. Predstavitev šole
2. Predstavitev prednostnega področja v šolskem letu 2011/2012
3. Načrtovanje, spremljanje in izpeljava doseganja zastavljenih ciljev
4. Ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev
5. Usmeritve za 2012/2013

Jože Bogataj, ravnatelj

v sodelovanju s člani Šolskega razvojnega tima:

Ivica Krek, prof.
vodja ŠRT

Saša Suljanović Bogataj,
šolska svetovalna delavka

in drugimi

Op.: izhodišče za samoevalvacijsko poročilo za šolsko leto 2011/2012 je samoevalvacijsko poročilo za šolsko leto 2010/2011.

Škofja Loka, september 2012

1. Predstavitev šole

Ustanoviteljica javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Gimnazija Škofja Loka je Republika Slovenija. Ustanoviteljske pravice ustanoviteljice uresničuje Vlada Republike Slovenije. Gimnazija Škofja Loka je pravna naslednica šole, ustanovljene z Odlokom o ustanovitvah javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Srednja družboslovno-jezikovna šole Boris Zihertl Škofja Loka, št. 022-01/92-5 z dne 27. februarja 1992 (s popravkom št. 601-1 z dne 10. februar 1992), ki je bil s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Gimnazija Škofja Loka številka 022-04/97-9 z dne 22. maja 1997 uskladen z zakonodajo. S tem sklepom se sestava sveta in druge rešitve v ustanovnem aktu uskladijo z zakonom. Sedež zavoda je v Škofji Loki, poslovni naslov šole je Podlubnik 1 b, Škofja Loka.

Minister za šolstvo in šport dne 10. 6. 2008 na podlagi 34. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 16/07, 36/08) 1. odstavka 14. člena v zvez s 23. členom Pravilnika o vodenju razvida izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 75/96, 97/00, 29/04), ob uporabi Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 24/06, 126/07) izdal na predlog Gimnazije Škofja Loka v zadevi vpisa v razvid **odločbo**, da Gimnazija Škofja Loka izpolnjuje pogoje za izvajanje javno veljavnih izobraževalnih programov:

- **izobraževalnega programa Gimnazija**, ki ga je sprejel minister, pristojen za šolstvo, z odredbo št. 603-64/98 z dne 22. 7. 1998 (Ur. list RS, št. 54/1998)
- **izobraževalnega programa Klasična gimnazija**, ki ga je sprejel minister, pristojen za šolstvo, z odredbo št. 603-64/98 z dne 22. 7. 1998 (Ur. list RS, št. 54/1998).

V šolskem letu 2011/2012 je šolo obiskovalo 621 dijakov. (gl. Poročilo o realizaciji Letnega delovnega načrta za šolsko leto 2011/2012.)

(Več o Gimnaziji Škofja Loka objavljamo na šolski spletni strani, Zgodovina šole., ostale informacije na www.gimnazija-skofjaloka.si)

2. Prioritetna področja na Gimnaziji Škofja Loka, ki smo jih razvijali v šolskem letu 2011/2012, so analiza posodobitve gimnazijskih programov znotraj delovanja Šolskega razvojnega tima.

Kolektiv Gimnazije Škofja Loka je že od vsega začetka uvajanja Posodobitve gimnazijskih programov (od leta 2005/2006 z uvajanjem evropskih oddelkov kot modula posodobitve) razvijal dejavnosti Šolskega razvojnega tima kot promotorja sprememb. Skozi vsa ta leta sta se spreminjala tako vloga kot organizacija ŠRT, glede na potrebe oz. priporočila stroke Konzorcija splošnih gimnazij in strokovnjakov Zavoda RS za šolstvo.

Poleg že utečenih oblik medpredmetnega povezovanja, timskega in projektnega dela, organizacije strokovnih ekskurzij in izmenjav smo bili še posebej pozorni na:

- načrtovanje razvoja kompetence učenja učenja,
- uporaba IKT (profesorji): elektronske table, spletne učilnice, uporaba e gradiv
- izdelavo opisnih kriterijev in opisnikov za procesna znanja,

-
- evalvacija in načrtovanje izvajanja sodobnih oblik poučevanja
 - ugotavljanje klime in zelenih ciljev v kolektivu.

Načrtovanje, spremljanje in izpeljava doseganja zastavljenih ciljev

Ker smo že v šolskem letu 2010/ 2011 uspeli reorganizirati ŠRT (število članov se je zmanjšalo na 5) in ga sestavljajo: vodja ŠRT, ravnatelj ter tri članice, ki so vodje posameznih projektnih timov (PT): PT za medpredmetne in kurikularne povezave, PT za timsko povezovanje in PT za učenje učenja), smo v letu 2011/2012 poskušali z :

- nadaljevanjem dela v posameznih PT in krepitev mreže znotraj posameznega PT,
- uvajanjem strategij posameznega PT znotraj strokovnih predmetnih aktivov,
- oblikovanjem poenoteni kriterij in opisnikov za potrebe ocenjevanja procesnih znanj (govorni nastop, seminarska naloga, eksperimentalno delo, plakat, PPT predstavitev) ter uporabo le-teh.

Tako kot lani nam je tudi letos na ravni šole in strokovnih aktivov pri posameznih predmetih ali predmetnih skupinah uspela evalvacija dela v preteklem šolskem letu. Le-ta se je nanašala tako na posamezne elemente procesa posodobitve gimnazij kot tudi na uporabo sodobnih didaktičnih pristopov ter na medsebojne odnose in počutje znotraj kolektiva.

Velik poudarek smo dali tudi razvijanju kompetence učenja učenja, digitalne pismenosti in sporazumevanju. Ostalim ključnim kompetencam se bomo bolj posvetili v prihodnjem šolskem letu.

Uvedli smo poenoteno načrtovanje elementov prenove gimnazijskega programa (medpredmetnih povezav, timskega poučevanja in projektnega dela), uvajanjem strategij za izboljšanje kritičnega mišljenja ter razvijanju ključnih kompetenc.

Na izvedbeni ravni smo bili aktivni pri:

- sodelovanju v Konzorciju splošnih gimnazij (2008 – 2014)
- rednem usposabljanju s pomočjo strokovnjakov Zavoda RS za šolstvo (coaching in drugo)
- individualnih konzultacijah in prijateljskih hospitacijah znotraj aktiva in širše
- predstavitvi primerov dobrih praks na pedagoških konferencah in tudi izven šole
- rednih srečanjih članov ŠRT ter
- poročanju o delu ŠRT na pedagoških konferencah in evalvacijskih sestankih.

V šolskem letu 2011/2012 je bila ponovno ena od osnovnih nalog krepiti proces in koncept celostnega učenja, kjer je poučevanje in učenje osredotočeno na dijaka v razredu.

Vsi učitelji so strokovno usposobljeni za sodoben način poučevanja, vseh elementov prenove pa vsi še ne uporabljajo. Naš cilj je, da poskušamo pritegniti čim večje število učiteljev za vsakodnevno uporabo že uveljavljenih procesov posodobitve, strokovnih gradiv ter prenovljenih učnih načrtov in maturitetnih katalogov.

3. Ovrednotenje dosega zastavljenih ciljev

Na Gimnaziji Škofja Loka smo v procesu evalvacije uspeli podrobno analizirati naslednja področja:

- potek prenove gimnazijskih programov, vpeljevanje sodobnih didaktičnih pristopov
- razvoj kompetenc učenje učenja znotraj posameznega predmetnega področja
- kritično prijateljevanje
- izdelava opisnih kriterijev in opisnikov
- uporaba IKT in uporaba e gradiva
- ugotavljanje kompleksnih dosežkov

Potek prenove gimnazijskih programov, vpeljevanje sodobnih didaktičnih pristopov

S pomočjo spletnih orodij smo izvedli evalvacijo dela preteklega šolskega leta z vidika prenove gimnazijskih programov. V poročilu objavljamo nekatere ugotovitve.

Medpredmetne povezave.

Dijaki so sodobne učne pristope jemali manj resno, znanje, ki pa so si ga pridobili na ta način je trajnejše. Preko 100 pedagoških ur (ali 7 ur/strokovni aktiv) je bilo v preteklem letu, ki so bile organizirane in izveden z vsaj dvema učiteljema, če ne štejem vseh tistih, ki so jih pri tujem jeziku II (francoščina/ruščina) realizirali učitelj skupaj s tujim učiteljem (kar pomeni preko 100 ur pouka pri TJ II).

Razlog, zakaj so se učitelji lotili takšne metodologije, je preprost. Nekaj komentarjev učiteljev:
*»Zaradi bolj poglobljenega pogleda na obravnavano tematiko, zaradi rabe jezika in strokovnega izrazoslovja v povezavi z določeno temo in zaradi priprav dijakov na gledališke predstave«
 »Za povezavo sva se odločili, da bi dijake opozorili na podobnosti med obema jezikoma in jih spodbudili, da bi se pri učenju teh podobnosti zavedali in si z njimi pomagali.«
 »Ker se učna snov prekriva in dopolnjuje. Dijaki so usvojili učno snov s hkratnimi poudarki obeh predmetnih področij. Tako pridobljeno znanje je trajnejše, ker je utrjeno in poglobljeno z več avtentičnimi nalogami.«
 »Prihranek časa in spoznanje dijakov o povezanosti med predmeti (predvsem naravoslovnimi).«*

Timsko poučevanja in projektno delo.

Učitelji vidijo dodano vrednost v medsebojnem sodelovanju in osvetlitvi iste snovi iz različnih zornih kotov, težave pa so se pojavile zaradi urnika, pomanjkanja učilnic pri usklajevanju ur. Iz preglednice je razvidno, da so bili projekti izvedeni tako v naravoslovju kot družboslovju.

Vode	6 x (vsi 2. letniki)	Skupaj 24 ur
Hrana	6 x (vsi 3. letniki)	Skupaj 24 ur
Plečnik	3. letnik program klasične gimnazije	Skupaj 4 ure
Srednji vek in duhovni svet	6 x (vsi prvi letniki)	Skupaj 12 ur

krščanstva		
Romeo in Julija	1. letnik (evropski oddelek)	4 ure
Priprava dijakov na izmenjavo v Tabor, Češka	2. letnik (evropski oddelek)	4 ure

Vir: ŠRT Gimnazije Škofja Loka, 2012

Nekaj komentarjev učiteljev zakaj je tovrstno delo dobro: *»Po vseh projektih je bila izvedena evalvacija, ki je pokazala, da so dijaki navdušeni nad tovrstnim načinom dela in da je omenjene projekte potrebno ohranjati tudi v prihodnje. Ugotovili smo, da je projekt lahko uspešen, če je vsebina smiselno izbrana in če je dobro načrtovan in če so dijaki že vnaprej nanj pripravljeni.«*
 Ali: *»Načrtovanje zahteva povezovanje učiteljev, ustvarjalnost izvajalcev in večjo aktivnost dijakov, prinaša pa praktične ugotovitve, ki so del vseživljenjskega učenja tako dijakov kot tudi učiteljev; kratka ustna anketa je pokazala da nikomur ni bilo žal vloženega truda in časa.«*

V prihodnjem šolskem letu bomo znanje, ki ga bodo dijaki dobili s pomočjo sodobnih didaktičnih pristopov vključili v ocenjevanje znanja. Dosedanje delo bomo nadgradili z izdelavo kriterijev in opisnikov za ocenjevanje kompleksnih dosežkov.

Ekskurzije in izmenjave

Izmenjave (narodne in mednarodne) ter strokovne ekskurzije so nedvomno nadstandard, ki se ga v teh časih ne more privoščiti vsakdo. Poleg tega, da zahteva izredno dobro organizacijo, je potrebno presoditi v katero strokovno področje bo tovrstna dejavnost sodila. Nenazdanje, redni pouk je prekinjen in nadomeščen z dejavnostjo, ki se odvija na terenu, med sovrstniki, lahko tudi v tujih družinah. Pop mnenju dijakov so izmenjave so dobre, ker vzpodbujajo avtentično učenje in rabo tujega jezika oz. vzpodbujajo rabo večine kompetenc na več ravneh: na ravni učitelja, na ravni dijaka in na ravni šole.

V poročilu objavljamo zbir strokovnih ekskurzij in izmenjav, vezano na medpredmetno in timsko delo v posameznih aktivih (več v Letopisu 2011/2012)

Nemčija, Blaubeuren, izm.	2.a naravoslovni oddelek	Geo/bio/kem/soc/psi/švz/slo/angl/
Tabor, Češka republika, izm.	2.e, evropski oddelek	Zgo/slo/geo/
Roskilde, Danska, izm.	2.letnik	Švz/geo/angl/
Alcala de Henares, Španija, izm	3.b, klas. oddelek	Špa/zgo/geo/angl/
Rimljani v Istri	2. in 3.b, klasični odd.	Zgo/lat/geo/slo
Oglej in Trst	1.in 2.b, klasični odd.	Zgo/lat/geo
Gimnazija Novo mesto, izm.	1.b, klasični odd.,	Zgo/slo/lat/švz
Gimnazija Nova Gorica, izm.	1.e, evropski odd.,	Slo/zgo/
Slovensko primorje	2.letniki	Bio/kem/
Velenjska kotlina	3.letniki	Kem/geo/bio/fiz/
Strasbourg in Pariz	3.letnik, franc.	Frj/zgio/geo/zgu
London	2.letnik	Angl/geo/zgo/zgu
Berlin	2.in 3.letnik, nem.	Nem/zgo/geo/zgu/

Vir: ŠRT Gimnazije Škofja Loka, 2012

Načrtovanje razvoja kompetence učenja učenja

Delež učiteljev na šoli, ki so pripravljeni sodelovati pri razvijanju kompetenc, se je izredno povečal. Večina učiteljev je usposobljenih, vendar si želijo še dodatnih usposabljanj. Ključne kompetence za učenje učenja smo razvijali preko strokovne pomoči šolske svetovalne službe in razrednikov kakor tudi s pomočjo učiteljev posameznih strokovnih predmetov. Poudarek v procesu smo dali predvsem dvema evalvacijama: dijakova samoevalvacija učne poti in učiteljeva evalvacija dosežkov dijakov pri ocenjevanju. Razvijali smo naslednja učna področja: obvladovanje časa, motivacija, pomnenje informacij, preverjanje znanja.

Nekaj komentarjev učiteljev:

»Na začetku šolskega leta dijake seznanimo z načinom učenja biologije, uporabe učbenika in učnih gradiv. Po vsaki kontrolni nalogi naredimo tudi temeljito analizo.«

»Dijake smo pri pouku opozarjali na pomembnost organiziranja učenja in na razvijanje sposobnosti samoocene lastnih dosežkov. Razvijali smo pozitiven odnos do učenja in zaupanje v lastno sposobnost uspešnega učenja (usmerjenega v reševanje problemov). Pred ali po testih smo se občasno posluževali izdelanih vprašalnikov.«

»Dijake sem s strategijami seznanila. V različnih letnikih sem izvedla posamezne ure, ki so bile namenjene kompetenci učenja učenja (npr. učenje tehnik pomnjenja, učenje preko igre ...). Tudi same ure sem večkrat zasnovala tako, da so prek njih dijaki razvijali različne kompetence učenja.«

Uporaba e gradiv na spletu, spletna učilnica

V predlanski evalvaciji smo ugotavljali kako dobro smo opremljeni z računalniki, ki nam omogočajo delo z e gradivi in delo v spletni zbornici. Ugotovitve so bile naslednje:

- da imamo na voljo 20 računalnikov, 22 projektorjev ter 6 interaktivnih tabel ki so na voljo učiteljem
- da komunikacija obveščanja v večini primerov poteka preko elektronske pošte
- da smo v kolektivu mnenja, da uporaba IKT ne prinaša bistvenih izboljšav v kakovosti poučevanja, so pa zaznavne manjše izboljšave in predvsem je IKT razumljen kot orodje za poučevanje.
- da učitelji v večini primerov (85%) vsakodnevno pregledujejo elektronsko pošto
- da moramo še veliko narediti (izobraževanja) za uporabo i –tabel (uporabnost med 11 in 30%, kar je seveda premalo)
- da je na šoli vsaj četrtina učiteljev, ki pri svojem delu uporablja spletno učilnico
- da IKT pri rednem pouku uporabljajo tako učitelji kot dijaki
- da si učitelji želijo več seminarjev z omenjenega področja (načrtovanje)

Vir: ŠRT, Gimnazija Škofja Loka 2010.

V šolskem letu 2011/2012 smo na šoli organizirali kar nekaj izobraževanj s področja e šolstva, predvsem za uporabo e table in spletne učilnice. Mnogim učiteljem smo tako omogočili sodobnejši pristop k iskanju (in podajanju) gradiv za posamezno učno snov, predvsem pa smo prepričani, da so z uporabo tovrstne tehnologije veliko pridobili dijaki: hitrejša in kompleksnejša

informacija, enostavna uporaba gradiv za vaje. Uporaba e učilnica se je povečala, danes jo uporabljata že skoraj dve tretjini učiteljev naše šole.

Nekaj komentarjev učiteljev:

»Prednosti so v tem, da ni potrebno delovnih listov fotokopirati in da imajo dijaki stalen dostop do gradiv.«

»Možnost dodatnega gradiva (vaj, informacij), možnost ponovnega ogleda video vsebin in delovnih listov predstavljenih pri pouku, lažje informiranje dijakov, možnost skupinskega dela od doma, enostavnejša oddaja in pregled seminarских nalog, možnost ogleda vseh seminarских nalog za dijake«

»Prednosti so predvsem v spremljanju sprotnega dela dijakov. Dijaki imajo tudi stalen dostop do gradiv in navodil.«

Kolegilane hospitacije in kritično prijateljevanje

V lanskem šolskem letu smo uspeli s kritičnim prijateljevanjem oz. z obiski posameznih profesorjev pri pouku (ali pri drugačnih oblikah izobraževanja) pri svojih stanovskih kolegih. V zadnjih šestih letih smo z uvajanjem elementov didaktične prenovе uvajali tudi »drugačno« delo učiteljev, to je delo v parih ali skupinah pri projektnem delu in medpredmetnih povezavah, ekskurzijah, posebno pa še v procesu evalvacije. Zato smo zadovoljni, da se je ta proces pričel tudi v času rednega pouka, še posebej zato, ker se učitelja o takšni uri pouka tudi pogovorita.

Nekaj komentarjev učiteljev:

»Vsaka medpredmetna povezava in projektno delo je na nek način tudi kolegialna hospitacija. Ne, čeprav smo jih nekaj načrtovale, nam urniki izvedb niso dopuščali. To bomo skušale nadoknaditi v naslednjem šolskem letu. «

»Kolegialne hospitacije pomenijo graditev zaupanja med kolegi, delitev izkušenj in izmenjavo mnenj ter vplivajo na profesionalni razvoj učitelja.«

»Dobili smo vpogled na različne pristope poučevanja. Komentar tistega, ki te posluša, je vedno dobrodošel.«

6. Izdelava opisnikov in kriterij ocenjevanja znanja

V samoevalvacijskem poročilu za leto 2010/2011 ugotavljamo, da imamo izdelanih kar nekaj opisnikov in kriterijev, med katerimi prevladujejo projekti narodnih izmenjav in projektnih dni. V bodoče bo potrebno še bolj natančno izdelati kriterije in opisnike ocenjevanja kompleksnih dosežkov, kar bo ena izmed nalog šolskega razvojnega tima v šolskem letu 2012/2013.

7. Problemi, na katere smo naleteli pri uvajanju posodobljenih gimnazijskih programov:

Nekaj osnovnih ovir (težav), na katere smo pri uvajanju prenovljenih gimnazijskih programov v okviru posodobitve gimnazijskih programov naleteli v obdobju 2011/2012 (op. nekaj istih ali podobnih »težav« se je pojavilo že v letu poprej):

- Gimnazija Škofja Loka ni pristopila k nobenemu od inovacijskih projektov MŠŠ v konceptu posodobitvenih načrtov (fleksibilnost, nivojskost pouka ...), ker za to na šoli ni ne materialnih ne prostorskih pogojev. Zaradi prostorske stike je bilo skoraj nemogoče kaj narediti pri **fleksibilnosti pouka**. Uspeli smo s projektnim in medpredmetnim timskim delom, vendar v vedno po rednem pouku. To je trenutna rešitev, ki seveda ni v skladu s tedensko obveznostjo dijakov, vendar smo jo ob razumevanju staršev ter dijakov uspeli obdržati kot redni element našega dela;
- evalvacija je pokazala, da imajo nekateri učitelji učitelji še vedno zadržke glede timskega poučevanja, saj jim takšna oblika dela predstavlja dodaten stres in strah v smislu pretirane kritičnosti kolegov ter veliko organizacijskih preprek;
- če smo lani v kolektivu ugotavljali, da *»nismo uspeli razviti »kritičnega prijateljevanja« in »nismo pa uspeli razviti primera učne ure, ki bi ji prisostvovali drugi učitelji, tudi učitelji iz istega aktiva«*, za šolsko leto 2011/2012 lahko rečem, da smo se premaknili z mrtve točke: 5 od 16 strokovnih aktivov poroča o opravljenih obiskih pri kolegih (v funkciji hospitacij oz. kritičnih prijateljev). Upam, da se bodo primeri tovrstne prakse nadaljevali tudi v šolskem letu 2012/2013. Ravnatelj bo tudi v bodoče takšno obliko sodelovanja zelo vzpodbujal. Omeniti velja, da je bilo izvedenih veliko število pedagoških ur v obliki projektov oz. medpredmetnih poveza, kar pa je na nek način »prijateljevanje« s kolegom iz aktiva.
- ob prenovi gimnazijskih programov smo si zadali cilj, da bi za uporabo novejših oblik dela navdušili vse kolege in kolegice iz učiteljskega zbora. Do danes nam tega ni uspela, zavedamo pa se, da smo dijakom dolžni pedagoški proces približati/osmisлити tudi na ta način. Zato smo morda tudi v tem letu načrtovali več kot smo realizirali. Analiza govori v prid racionalizaciji učiteljevega dela ter skrbni selekciji predhodno dobro/slabo opravljenih projektov. To nas sicer ne skrbi, ker se zavedamo, da kvaliteta opravljenega dela ni trpela, skrbi nas, da (oz. če) se bo število projektov še naprej zmanjševalo.

8. Usmeritve za 2012/2013

Šolski razvojni tim nadaljuje s svojim delom tudi v novem šolskem letu. Prioritete za nadaljnje delo so: razvoj naslednjih kompetenc:

- učenje učenja (razvoj motivacijske komponente)
- učenje za znanje,
- digitalna pismenost učiteljev
- ocenjevanje kompleksnih dosežkov
- nadaljevali bomo z razvojem posodobljenega koncepta OIV (državljska vzgoja)

Načrtovano bo tudi izobraževanje delavcev šole, predvsem za tista področja, ki se bodo izkazala za potrebna.

Gl. Posodobitveni načrt ŠRT za šolsko leto 2012/2013.

9. Zaključna ugotovitev

Sodobni pristopi pozitivno vplivajo na motivacijo pri dijakih, zato bomo z razvojem na tem področju nadaljevali.

* * *

Svet šole je obravnaval in sprejel samoevalvacijsko poročilo za šolsko leto 2011/2012 na seji 11. oktobra 2012.

Predsednik/predsednica Sveta šole:

Ravnatelj: Jože Bogataj, prof.

Škofja Loka, 11. oktober 2012